

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

7. De Sacrilegio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

alia, aut tali modo prolata sint, vt contumeliam Dei aut sacramentorum significant videntur: gang donner / das dich Gotts Ehrysam schende. censeri debent blasphemiae, dummodo homo attenderit ad vilipensionem Dei, aut rei sacrae quae talibus verbis exprimitur. Saep̄ autem homines eiusmodi verba blasphemica proferunt inaduentēter ac materialiter tantū non attēdentes quid significant, tūm verò excusantur à grauitate peccati propter imperfectiōnem cognitionis ac voluntatis modo interim conentur peruersam istam consuetudinem deponere.

C A P. VII.

De Sacrilegio.

Sacrilegiū dicitur rei sacrae violatio, rei Deo dicatae, cum enim efficiatur peculiaris possessio Dei, quid in cultū diuinū deputatur, debetur ei reuerentia, quae in Deū redundat, adeoq; etiā irreuerentia seu indigna tractatio rerū sacrarū ad iniuriā Dei spectat. Sacrilegus dicitur quasi sacrū legens siue compilans.

Sacrilegii tres species sunt, I. Contra personā. II. Contra loca sacra. III. Contra alias res sacras, seu cultui diuino dicatas publica conseruatione & ritu non quolibet priuato proposito.

Sacrilegium cōtra personas sacras quatuor modis committitur, I. Inferendo manus violentas in clericū vel religiosum aduersus priuilegiū si quis 17. q. 4. quod ex motiua virtutis religionis Ecclesiasticis & Deo dicatis personis concessa est. II. personas Ecclesiasticas subiiciendo fori secularis iudicio aduersus priuilegium exemptionis earum. III. Tributū ab ipsis exigendo aduersus Ecclesiasticam immunitatem siue exemptionem à talibus oneribus. IV. Luxuriose violando corpus personae Deo Sa-

ciatæ per votum continentiae perpetuae, etiam de propria persona sacra, violando se ipsum.

4 Si Clericus in sacris vel religiosus fornicetur multiplex peccatum committit, violationis voti & sacrilegii, quæ circumstantia in confessione explicanda. Violatio verò voti castitatis priuati, si violans non publico iure cultui diuino sit dicatus est solum late sacrilegium.

5 Locus sacer censetur qui publica Ecclesiastica auctoritate deputatus est ad sacra officia, licet non consecratus sit, quare talis locus immunitate & priuilegijs Ecclesiasticis gaudet, non verò priuata oratoria, etiamsi Episcopus licentiam dederit celebrandi in illis.

6 Non omnis locus sacer aut pius Ecclesia dici potest, quamuis Ecclesiarum priuilegia ferme alia ad loca sacra videlicet monasteria, & Xenodochia, quæ publica auctoritate instituta sunt, extendi solent; Alioquin Xenodochia sine Episcopi auctoritate ædificata non censentur religiosa.

NB. Ecclesia consecrata ad publica diuina officia, & vsum sacramentorum appellatur Ecclesia, cui annumerantur Monasteria & Xenodochia & alia pia loca secundum extensionem priuilegiorum. Nota: Clericus interdictus celebrans in Ecclesia publica auctoritate ad cultum diuinum deputata, licet nec dum consecrata sit, irregularis, quia sacris est quod sit Episcopi auctoritate fundata.

7 Oratorium, quod publicum in eminenti loco campanam habet, censetur esse publicum, vt Ecclesiastica immunitate gaudeat. Nam in priuatis oratorijs, non nisi priuata campana haberi potest ad conuocandos incolas domus.

Sacri-

Sacrilegium aduersus locum sacrum accidit primo, violando sacri loci immunitatem, secundo polluendo Ecclesiam vel Cæmeterium, Tertio, exercendo actionem profanam, quæ reuerentiæ sacri loci repugnat (cuiusmodi sunt iudicii secularis exercitiam (non Ecclesiastici) item negotiationes, conuiuia.

In voluntariæ iurisdictionis actus cuiusmodi sunt dispensationes, pupillorû provisiones, item Doctoratus collatio in Ecclesiis fieri non prohibetur. Non item Parlamenta secularium quæ me è politica sunt. Quoad mercaturam patet ex exemplo Christi Mat. 21. Est mortale propter grauem irreuerentiam; Si tamen solum tractatus emptionis instituat in Ecclesia merce non præsentem; Est veniale. Item si propter pecuniam in recessu, veniale vel nullum: In Cæmeteriis tamen candela & alia vendi possunt ad deuotionem populi pertinentia.

Comædiæ & Tragediæ quæ ad pietatem mouent in Ecclesia institui possunt. Profana colloquia prohibita inter diuina officia. Alioquin tamen in templo honestum colloquium instituire nullam irreuerentiam continet.

Agapes (publica conuiuia Christianorum, ex quibus etiam pauperes pascabantur) olim in Ecclesiis institui solitæ, postea propter abusum sublata fuerunt. Veniale est in templo fabulari, comedere.

Indigna tractatio S. Eucharistiæ, utpote primum locum inter res sacras obtinens omnia sacrilegia prauitate superat, directe tendens contra personam Christi in S. Eucharistia contentam.

Sacrilegium committitur, indigne rerum sacrarum

rum

rum tractatione, vasorum sacrorum, altarium, ædificiorum sacrarum, crucis & imaginum Christi habentium, secundum locum post sacramentum Eucharistiæ. Exstimantur enim vt instrumenta cultus diuini: Hæc reuocantur S. Chryfina & Ioleum benedictum, item sacra nomina Christi & sanctorum, S. Euangelium, & tota scriptura. In tertio gradu ponuntur ea, quæ pertinent ad ornatum altarium, & ministrorum, cerei, aqua benedicta: Referuntur enim hæc omnia peculiari ratione ad Deum. Vnde indigna tractatio eorum, vt grauius sacrilegium, quo maior irreuerentia, v. c. indigna communio, peruersio S. scripturæ, vsus sacrorum vasorum, ad profana.

- 14 Multa sacrilegia committi possunt circa res sacras non decenter tractandas, seruandas, negligens custodia S. Eucharistiæ, & si sacrum Baptisma à sordibus non custodiatur, sacrae pellæ purificatoris non reficiantur.

NB. In honoratio per intentionem virtualiter ob leuitatem materiæ fit venialis. NB. Sacrilegium est etiam peccatum omissionis, v. c. si non munda conseruantur vasa sacra, &c.

- 15 Qui legata pia vel alia Ecclesiastica iurant bona peruertunt sacrilegium committunt, Ratio: quia bona ista ex prima sui institutione atque offerentium voluntate eam conditionem habent, vt quia ad Dei & Christi honorem oblata ac destinata sunt, non in alium nisi pium vsum conuertantur: olim ratio est postquam bona Ecclesiæ pauperum vel ministrorum Ecclesiæ per legitimam dispensationem propria facta sunt.

- 16 Furtum sacrilegum committitur vel auferendo

tem sacram de loco sacro, vel non sacrum de sacro,
vel sacrum de non sacro.

Qui Calicem sacrum è loco non sacro surripit, 17
proprie sacrilegium committit, quicquid iuristæ di-
cant, quia eorum non est definire, quid nam sacri-
legi crimen sit, sed canonum. Res non sacras au-
ferre ex loco sacro est sacrilegium, quia aliquo mo-
do pertinent ad Ecclesiam in cuius fidem & immu-
nitatem susceptæ sunt.

Qui crumenam alicui in Ecclesia abscondit, est 18
sacrilagus, licet in externo foro non ita punia-
tur, nam ad reuerentiam Ecclesiarum rationabili-
ter pertinent, ut res omnes in iis positæ à furtis & ra-
pinis liberæ sint. Quare violatur immunitas Eccle-
siæ per ablationem talium.

Qui furtum sacrilegum cum violenta effractione 19
committit, excommunicationem ipso iure incurrit,
adeo ut post denunciationem papæ ad sacram se-
dem Apostolicam pro absolutionis benefici-
o mittendus sit, nisi in prouincia sit aliquis à sede Apo-
stolica priuilegiatus, ut à censuris iuris Papæ reser-
uatis absolueret possit.

C A P. VIII.

De Simonia.

Simonia à Simone Mago hæretico appellata (qui 1
Act 8. pecuniam Apostolis obtulit; dicens, date
& mihi hanc potestatem, ut cuiusque imposuero
manus, accipiat Spiritum Sanctum. Quod ea inten-
tione petisse putatur, ut hac ratione postea spiri-
tum sanctum tanquam seruum pro pecunia vende-
ret) tamen Simonia sine hæresi potest esse (licet Si-
mon Magus hæreticus fuerit in praua voluntatis
affectio-